

MOEDER3LOGIE

Ali-Ben Horsting, Bram Coopmans, Erik Whien (spel)

Rob de Graaf (tekst)

Huis van Bourgondië, Maastricht (productie)

Ali-Ben

Heb ik gedaan wat je van me vroeg?

Erik

Ben ik geworden wie je wilde dat ik werd?

Draag ik de goede kleren?

Bram

Ben ik niets vergeten?

Zal ik het altijd onthouden?

Ali-Ben

Lijk ik op hem?

Weet ik aan wie ik het allemaal te danken heb?

Bram

Zijn dit gewoonten waarmee jij het eens kunt zijn?

Heb ik smaak?

Erik

Verdien ik genoeg?

Bram

Heb ik de juiste weg gekozen en gebruik ik de woorden die jou bevallen?

Ali-Ben

Heb jij gedachten die ik nooit zou kunnen raden?

Erik

Heb ik gedachten die jij niet kent?

Heb ik die tas voor je gekocht?

Bram

Hoop je dat ik iets zeg over die ketting die je draagt?

Ali-Ben

Zeg je tegen jezelf dat het juist goed is dat ik toch anders ben dan jij ooit had gehoopt?

Erik

Is het stil in de kamer wanneer ik ben vertrokken?

Ali-Ben

Kijk je uit het raam en denk je heel even dat ik het ben die daar aan komt lopen?

Wacht je al heel lang op iets dat maar niet komen wil?

Erik

Zou je me soms aan willen raken, alsof ik nog een kind was?

Begin ik eindelijk een beetje volwassen te worden?

Kun je me volgen?

Bram

Heb ik gezegd wat ik moest zeggen?

Zeg ik het op zo'n manier dat jij het kunt begrijpen?

Ali-Ben

Ben ik je voor, nu?

Bram

Ben ik verder dan jij?

Ali-Ben

Zie je hoe ik van je wegloop en probeer je niet ontevreden te zijn?

Erik

Hebben jullie nu eindelijk begrepen dat je niet altijd alles begrijpen kunt?

Bram

Zal ik je straks wassen, als je een oude vrouw bent?
Stel ik je niet teleur?

Erik

Stel dat je zou weten wat je nu weet

Ali-Ben

Dan zou ik nog steeds alles hetzelfde hebben gedaan

Erik

Dat weet je niet
Dat kun je niet zeggen

Ali-Ben

Ik weet dat wel
Ik zou me altijd hebben losgemaakt

Bevrijd
Ontdaan van die druk

Erik

Dat zeg je
Maar ik geloof je niet
Als je altijd al had geweten
Dat vrijheid niet bestaat
Dat je niets anders kunt zijn dan het kind van
Je weet toch dat je dat bent
En dat je nooit iets anders zijn zult

Ali-Ben

Dat is niet waar
Ik ben weg gegaan
Ik kon dat en ik deed het
Ik weet het moment nog
Ik zie de trui nog voor me die ze droeg toen ik me omdraaide
De tas die ik droeg was zwaar en ik had de deur al geopend
Ze keek me aan en ze zei niets
Ze lachte niet
Ik moet nog iets hebben gezegd - ik weet niet meer wat
En toen ben ik naar buiten gelopen
De zonnige lucht van een februari-ochtend tegemoet
Je kunt niet zeggen dat dat niet bestaat
Je kunt niet zeggen dat er geen vrijheid is
Ik heb het gedaan
Ik ben alleen

Erik

De buitenste laag van je huid is alleen, misschien
Die staat in contact met de dingen om je heen
Maar direct daaronder zit wie je echt bent
Daar ben je niet alleen en niet vrij
Daar ben je verbonden met je herkomst
Dus als je dat al van tevoren had geweten
Had je dan al die moeite gedaan?

Ali-Ben

Wat had ik anders kunnen doen?
Ik heb altijd een idee gehad
Een idee van wat ik wilde
Het idee van beweging

Erik

Je denkt: wat ik weg denk verdwijnt
Je kijkt om en je ziet niets meer

Ali-Ben

Dat is wat ik wil
Bevrijding
Eenzaamheid
Ruimte

Erik

Totdat je beter kijkt
Totdat je met je ogen knippert
Kijk
Daar staat ze
Trouw op je te wachten
Een glimlach vol begrip

Stoel 1 wordt opgebracht

Bram

Ik ben hier
Ik kijk goed om me heen
Ik moet altijd weten of alles veilig is voor jou
Ik geef je alles wat je nodig hebt
De lucht en het licht en de warmte
Je krijgt het allemaal van mij

Ik zeg zoveel, maar jij hoeft niet te luisteren
Ik ben alles wat jij niet bent
Jij bent het middelpunt
En ik ben de wereld daaromheen
Ik wil je iets vragen
Maar doe het niet
Van weten word je moe en verdrietig
Ik steek een sigaret op en ik rook
Terwijl ik de blauwe lucht uitblaas kijk ik naar de rode vegen
die mijn lippen achterlaten op het filter
Ik strijk met mijn hand langs mijn haar - altijd onzeker of het
wel goed zit
Ik heb honger - maar ik weet dat ik daar niet aan toe mag
geven
Ik wil mijn buik aanraken - maar ik weet dat ik dat niet zal
doen
Een dag duurt lang
Mijn kleding glanst beschaafd, het zijn de beste stoffen
Een dag duurt lang, wanneer je alleen maar je gedachten hebt
Ik steek nog een sigaret op
Tien op een dag, meer niet
Die handen... altijd een beetje te grof en te groot geweest
Nagels gezond
Ik had het kunnen bedenken
Ik had altijd al kunnen weten dat er een dag zou komen
waarop ik zit en wacht en kijk naar wat je niet kunt zien
Ik ben het restant
Ik ben het dovende vuur, ik ben wat overblijft als al het
andere vertrokken is
Benen nog goed, heupen te zwaar geworden
Ze weten niet wie ik ben - ze hebben het nooit geweten
Ik ben de geschiedenis van een honger die zij niet kennen
Ik ben niet altijd hun moeder geweest
Toen ik een meisje was heb ik alles gedaan
Ik heb overal gezocht naar iemand aan wie ik het geven kon
Iemand... steeds weer een ander
Alles wat ze van me vroegen
Ik wist dat ik sterk zou worden als ik bereid was om alles te
ondergaan

Ik heb op mijn knieën gezeten - een van hen stond voor me
met zijn losgeknoopte broek
Ik liet mij mond doen wat hij wilde - mijn neiging om te
braken moest ik overwinnen
Mijn handen zochten steun om zijn bovenbenen - ik sloot
mijn ogen maar hij trok me aan mijn haar
"Blijven kijken
Je moet blijven kijken..."
Het was goed
Het maakte me sterk
Het voedde mijn honger
Hij was niet alleen, die jongen
Drie anderen keken naar wat ik bij hem deed en ik wist dat zij
op het zelfde rekenden
Zij dachten dat ze mij iets aandeden misschien
Maar ik wist dat ik kreeg waar ik om vroeg
Honger
Geen namen, alleen maar geur, alleen maar lichaam
Hier heerste ik
Ik ben veranderd, aan de buitenkant
De koortsblik is verdwenen uit mijn ogen, mijn bewegingen
werden beheerster
En in plaats van de velen zonder naam kwam er telkens één,
van wie ik wél wist hoe hij heette
Verzadigd was ik nog steeds niet
Nog steeds gloeide het, vlak achter een koele en verzorgde
huid
Pas nu...- nee, ook nu nog niet
Ook nu wil ik nog alles geven om te krijgen waar ik nooit
genoeg van heb
Tien, twintig, bijna dertig jaar heb ik ondergronds geleefd
Wat ze zagen was de vrouw met de goede gebaren, de
moeder met de zilveren glimlach
Ik was er want ik moest er zijn
En weer wist ik dat ik de sterkste was
Ondanks de ondergeschiktheid van mijn rol
Niemand zou me benijden, maar ik had dit gekozen
Ik ben geweest wie ze wilden dat ik was
En ondertussen was ik iemand die zij nooit hebben gekend
Nu zijn ze allemaal weg

Hem heb ik alleen gelaten, na al die jaren
En mijn kinderen zijn geen kinderen meer
Ik voel de functies van mijn lichaam
Ik ben vrij, nu
En ik merk dat ik niet meer weet wat dat woord betekent
Ik merk dat ik zo aan de schaduw gewend ben geraakt dat ik
het licht niet meer verdragen kan
Zo lang heb ik gedacht dat het nog komen zou
Maar nu het er is, nu herken ik het niet

Erik

Ik ben een kleine jongen
Mijn domein is, in de avonduren
De kleine kamer boven in het huis
Daar leggen ze me te slapen
Daar lig ik wakker, maar dat weten zij niet
Daar bouwen mijn kindergedachten uit lucht en schaduw een
geheime wereld
Daar leren mijn handen mijn lichaam kennen
Ik ben een jongen en als het donker is wordt er aan mij niet
meer gedacht
Ze praten in hun verre kamers
Of ze zijn stil en dan hoor ik alleen hun voeten en hun
vermoeide hoesten
Ik luister naar alles, totdat ik alles kwijt raak
Maar deze avond is anders
Ik weet niet waardoor het komt dat ik wakker blijf
Was er iets, vandaag in het huis, dat anders was dan
gewoonlijk?
Hebben ze minder op me gelet?
Hebben ze harder gepraat, of waren hun gebaren groter?
Het is alsof ik geraakt ben door een wind van onrust die door
het huis trekt
Eerst zijn er nog de geluiden
In de lichaamswarmte van mijn bed hoor ik hoe ze komen en
vervagen
Dan wordt het stil
En ik lig met open ogen
Waarom ik het doe weet ik niet
Maar ik merk dat ik het doe

Ik sta op - voorzichtig, om het bed niet te laten kraken
Ik sta en ik huiver, ik open de deur
Zo lichtloos en zonder leven ken ik het huis niet
Op zachte voeten loop ik de trap af, ik weet niet wat ik
verwacht, daar beneden
De grote kamer is als een tuin vol dode dieren
Elke stoel, elke kast en elke tafel een zwaar kadaver in het
donker
Als ik langer kijk zie ik dingen die ik herken, al stellen ze me
niet gerust
Glazen, flessen, kleren op een hoop gegoooid
Ik ruik hun geur
De geur van die grote mensen met hun onbegrijpelijke levens
Ik loop door de gang, nu
Daar is de deur van de kamer waar ik niet komen mag
Ik hoor haar stem
Als ik heel zacht en voorzichtig tegen het hout duw wordt de
ruimte tussen deur en deurpost langzaam groter
Geel licht
Ik zie haar niet maar ik kan haar horen praten
Ze zegt dingen
Ik weet dat er niemand anders is dan zij, daar in die kamer
Anders zou ze zo niet kunnen praten
Ze lacht, ze gromt, ze schreeuwt, ze fluistert
Het meeste kan ik niet verstaan, maar af en toe is er een
woord
dat zich doet gelden, als een druppel bloed op een blanke
huid
'Altijd,' hoor ik haar zeggen, en 'gekozen' en 'niet weggaan
nu'
Ze is alleen - nooit zal ze mogen weten dat ik hier sta
Dan - en ik besef dat dit een geluid is dat ik van haar nog
nooit gehoord heb -
Dan huilt ze, plotseling - 'als een kind'- zou ik kunnen
zeggen als ik niet zelf een kind was
Ik wil dit niet
Ik wil dit niet horen
Het is alsof er een barst trekt door een rots
Ik voel hoe koud en hoe moe ik ben
Zij valt stil en ik ga terug, de trap weer op

Naar mijn kamer waar in het bed nog de resten te vinden zijn
van een vertrouwen dat verloren is gegaan

Muziek

Portret van Ali-Ben als conducteur

Stoel 2 wordt opgebracht

Bram op als moeder

Bram

Ik hoor hem praten
Hij is dicht bij en toch kan ik hem niet verstaan
Toch weet ik dat hij het over mij heeft
Hij zegt dingen
Dingen waar ik het zelf nooit over zou hebben

Ali-Ben

Ik weet dat ze naar me kijkt
Ze zou willen horen wat ik zeg
Ze denkt dat het over haar gaat en ze heeft gelijk

Bram

Ik herinner me de dag
Waarop ik nog alles van hem wist
Hij was uit mij gekomen
Hij was wie ik was

Ali-Ben

Ze is een warme vreemde
Ik voel haar nabijheid
Ik ken die stem, die adem
Ik wil daar geen deel meer van zijn
Ik wil haar met distantie bestuderen
Ze is een vrouw

Bram

Wat zegt hij toch
Waarom kijkt hij zo
De tijd heeft kou gebracht
Tussen ons waait het
Daardoor bereiken zijn woorden mij niet

Ali-Ben

Ik weet wat er komt
Straks gaat ze vragen of ik niets wil eten

Bram

Jongen
Heb je honger

Muziek

Ali-Ben

Ik zou iets kunnen zeggen, tegen haar
Ik zou haar de weg kunnen wijzen - een weg die ik beter ken
dan zij
Ik zou haar kunnen vragen waarom
Waarom dit, met mij
En waarom zij
En waarom alles gedaan zoals het gegaan is

Bram

Hij praat maar en hij weet niet wat hij zegt
Hij weet niet wat hij nodig heeft
Hij moet zijn zwakte nog ontdekken
Ik hou van hem
Ik zou hem willen waarschuwen, maar ik weet dat dat niet
kan
Hij denkt dat hij van alles op de hoogte is

Hij denkt dat je weg kunt gaan
Hij beweegt zich
Het heeft geen effect

Telefoon

Ali-Ben

Je zou toch eerst eens naar me moeten luisteren

Nee, dat doe je niet
Je begint meteen te praten over hoe jij denkt dat het zit en

Goed
OK
Dan probeer ik het nog een keer uit te leggen
Ik wil niet dat jij je beroept op wat je allemaal voor mij gedaan
hebt
Want dan ben ik altijd de verliezer
Jij hebt voor mij gezorgd op een manier die ik nooit terug...-

Dat doe je wel
Als ik hier het huis binnen stap voel ik dat - dat -
Dat de lucht die ik hier inadem vol verwijten is
Onzichtbaar, maar zwaar

Zorg dan dat je niét zit te wachten
Ik wacht toch ook niet op jou?

Ach, wat een onzin
Je weet heel goed dat ik dat nooit zo gezegd heb
En als ik het heb gezegd dan heb ik het anders bedoeld

Dat is toch geen manier van redeneren?

Ik maak me heus wel druk over wat jij allemaal doet en hoe
het met je gaat en weet ik veel
Maar ik ga je niet drie keer per...

Dat kan je zo niet zeggen
Dat kan je niet vastleggen
Maar - weet ik het - één keer per maand, misschien

O, is dat nieuw

Ja

Nee

Ja

Ja

Ik weet het niet, hoor, of dat een goed idee zou zijn
't Zijn allemaal mensen die jij niet kent en

Jawel
Nou, goed dan, kom dan ook
Maar dan hoop ik wel dat je ook een beetje kunt luisteren en
zo
Jij kunt soms zo praten en dan...-

Nee
Dat weet ik ook wel

Opvattingen?
Wat bedoel je
Met je opvattingen heeft het niets te maken, echt niet
Ik weet dat je over heel veel dingen nadenkt
Maar - nou ja, laat maar
Ik vind het leuk als je komt
Ik wilde je trouwens nog iets vertellen over...-

O

Nee, dat is goed
Dat komt dan later wel

Bram

Ze zei
Ben je daar eindelijk

Erik

Ze zei
Eet je wel goed

Ali-Ben

Ze zei
Had je niet zelf kunnen bellen

Bram

Ze zei
Weet je dan niet dat ik ziek geweest ben

Ali-Ben

Ze zei
Je klinkt zo ver weg

Erik

Ze zei
Heb je bezoek

Ali-Ben

Ze zei
Waar ben je mee bezig

Bram

Ze zei

Ik heb je gemist

Ze zei

Doe je het licht uit als je weggaat

Erik

Ze zei

Je blijft toch wel eten

Ali-Ben

Die dingen, ja

Erik

Wat wil je

Ali-Ben

Ik wil weg

Ik wil niet horen wat ze allemaal gedaan heeft deze week en met wie en waarom

Erik

Je blijft toch wel eten?

Ali-Ben

Ja

Muziek

Portret van Bram als politieman

Portret van Erik als postbode

Bram

Ik ben toch niet dom?
Ik weet heus wel wat ik doe
Ze moet niet zo kijken, daar word ik zenuwachtig van
Laat ze dan liever gewoon zeggen wat ze denkt
Laat ze proberen me iets te verbieden
Daar zou ik iets mee kunnen
Daar zou ik tegenin kunnen gaan
Maar alleen maar dat kijken, met die ogen die zoveel lijken te weten
Ik had aardig willen zijn
Ik had met haar willen praten
Ik had willen zeggen wat ik allemaal doe, vanavond, en met wie
Maar nu ze daar zo zit en zo zwijgt en zo kijkt
Nu word ik anders dan ik zijn wil
Nu trekt er iets hards door me heen en ik zwijg
Ik wil plezier hebben
De hele avond lang lukt het
Ik praat en ik drink en ik beweeg me
Ik proef van het leven
Ik praat, ik schreeuw, totdat ik moe ben en stil val
Ik drink nog meer
Een lichaam
Een wil
Een verblinding
Ik ben van plan om op te blijven totdat het weer licht wordt
Ik had verwacht dat ze er nog zitten zou
Maar de kamer is opgeruimd en haar stoel is koud
Ik wil iets zeggen, tegen niemand
Iets dat ik me bijna herinner
Je moet het toch ergens over hebben

Erik

Je wilt niet sentimenteel zijn

Bram

Nee, natuurlijk niet

Ali-Ben

Je denkt: het moet er ergens iets mee te maken hebben
Met hoe ik nu ben
Met hoe ik praat en denk
Met hoeveel ik drink
Dat komt toch ergens vandaan

Erik

Er zijn dingen die soms moeilijk gaan
En die hebben daarmee te maken

Bram

Misschien

Erik

Ja, altijd misschien
Alles is misschien

Ali-Ben

Het is een herinnering?

Erik

Nee - het is meer dan een herinnering

Bram

Je wilt het ergens over hebben

Erik

Waarom, eigenlijk?
Ik weet het en ik weet het ook niet

Stoel 3 op

Ali-Ben

En als het dan te laat is

Dan bedenk je zeker wat je nog had willen zeggen

Erik

Ik heb alles al gezegd

Ali-Ben

Ook dat je...-

Erik

Wat

Bram

Nee

Zie je

Daar schrikt hij van

Erik

Wat

Waarvan

Ali-Ben

Je bent blij dat je van haar af bent

Je zou willen dat ze je nog meer alleen laat

Je hebt vaak bedacht hoe vrij je je zou voelen

Wanneer zij er maar eenmaal niet meer was

Maar dat zeg je niet

Je vraagt met een aardige stem naar hoe het met haar gaat

En dan luister je niet naar het antwoord

Erik

Ik weet niet wat je allemaal zegt
Maar ik weet wel dat het niet over mij gaat
Jij hebt er geen idee van hoe ik ben en hoe ik doe en wat ik
daarbij denk

Ali-Ben

Eerlijk ben je nooit geweest

Erik

Ik ben met mate eerlijk

Ali-Ben

Zij vraagt hoe het met je gaat

Erik

En dan zeg ik 'goed,' ook al zou ik eigenlijk niet willen leven

Ali-Ben

Maar dat had zij allang gezien

Erik

Ik blijf stil omdat ik, als ik naar haar kijk
Zoveel vermoeidheid zie
Ik weet dat ze altijd bang is geweest
Bang voor wat er zou kunnen gebeuren
Nu wil ik dat ze gelooft
Dat het goed gaat met mij
Tegen haar zeg ik nooit zoveel
Ze zou me niet begrijpen, denk ik
Naar haar wil ik een beeld ophouden
Ik wil zijn wie ik denk dat zij wil dat ik ben
Dat maakt me zwijgzaam
Ik zeg niet, ik vraag niet

Ik blijf op voorzichtige afstand
En als ik weer alleen ben
Dan ben ik ontevreden
Dan geloof ik niet in wat ik zelf gezegd heb
Dan weet ik dat ik het anders wil
Alles wat ik kan bedenken over wie ik ben en over wie ik
denk dat zij is
Dat alles is het waarover ik zou willen spreken
Ik heb ooit geprobeerd het antwoord te zijn op een vraag die
niet werd uitgesproken
Ik heb dingen willen doen die me niet zijn gelukt
Haar heb ik dat niet laten merken
Ik heb altijd gedacht dat ik haar behoeden moest voor mijn
werkelijkheid
Als ik alleen ben
Dan zie ik in de schemer van mijn leven soms een beeld
Het is zo'n beeld dat vervliegt wanneer je probeert het te
beschrijven
En de woorden die je daarbij zou gebruiken liggen net buiten
je bereik
Het beeld heeft te maken met iets wat lang geleden moet
hebben bestaan
Met de tijd toen er nog geen grenzen waren
De een kon de ander zijn en nu was toen en toen was straks
De tijd toen we nog geen taal hadden en toch met elkaar
konden praten
Ergens in die tijd moet zij op mij hebben gewacht
En toen ben ik gekomen en zij wist dat het goed was
Alles wat daarna gekomen is maakt die oude zekerheid niet
ongedaan
Ik zeg meestal niet zoveel, tegen haar
Ik weet dat ik niet alles weet van haar
Ik weet hoe weinig zij nog maar over mij weet
Ik begrijp dat dat niet anders kan
En dat ik het zelf zo gewild heb
Dan sluit ik mijn ogen
En daar, in het donker zie ik
Hoe het ook had kunnen zijn

Ali-Ben verkleedt zich als moeder

Ali-Ben

Tussen alle vrouwen die daar stonden bij het hek van de school
Had ik haar binnen een seconde herkend
Allemaal jassen met bontkragen, allemaal kleumend op het kale pleintje
Maar één was er die bij mij hoorde
Eén aanwezigheid, zo concreet en reëel als een huis
Andere jongens draalden nog
Maar ik schoot op haar af
Geen andere richting dan die ene
Ik was nog niet oud genoeg om te weten
Dat je alles kunt manipuleren, ook genegenheid
Dat je je gereserveerdheid kunt tonen en dat dat je sterk maakt
Dat je omwegen kunt maken
Dat anderen je zwak en belachelijk zullen vinden als je alles laat zien
Ik wist dat niet
Ik wilde bij haar zijn
Zonder gedachten en zonder strategie
Zij rook zoals niets of niemand anders op de wereld rook
Een zoete vertrouwdheid
Ik was blij
Ik vergat de zwaarte van een koude schooldag tussen schonkige kinderen
Zij zou me nu begeleiden naar huis
Ons huis, mijn huis
De uren die nu kwamen waren de mooiste: samen met haar, en zonder te weten waarom

Blij dat hij er nog niet was
Hij - de trage, de bedaagde
Zij was anders
Zij had een stem, ze had diepte
Zij kon een verhaal vertellen dat ze zo maar, ter plekke
verzon
En dan moest ze er zelf om lachen en dan lachte ik ook
Ze rookte, en ik wilde wonen in die zachte blauwe wolken die
vervlogen
Ze gebaarde met haar handen, die aan alles een vorm gaven
en zo alles veilig maakten
Ik wilde niet weg
Ik wilde niet dat er iets zou veranderen
Dit tussenuur, het uur na de middag en voor de avond, zou
altijd moeten duren
Ze hadden me iets verteld
Iets over dat een kind als het begint te leven uit zijn moeder
komt
Ik vond dat een rare gedachte en ik wilde het niet begrijpen
Toch werd ik, als ik zo dicht bij haar was, deel van haar
Ik houd van haar, echt waar
Ik houd van die vrouw met die
Die handen en die lippen
Die huid in de kleur van verschoten papier
Ik ben naar een andere stad gegaan, naar een ander land
Ik heb eerst tegen haar op gekeken, toen heb ik haar
ingehaald
Ik heb mijn verantwoordelijkheid willen nemen
Ik was afhankelijk, ooit
Maar wat er was is doorgesneden
Ze klaagt niet
Echt, ze is te wijs om zich zelfs maar te verbazen
Ik moet onredelijk zijn
Ik heb het nog niet gedaan, maar het komt
Ik wil dat ze weet dat ik er niet om gevraagd heb
Ik praat, ik praat lang en hard, totdat ik haar geluid hoor

Erik

Ze zou iets willen zeggen

Iets over het onnoembaar grote verlangen waaruit ik ben voortgekomen
Iets over de warmte die zij kwijt geraakt is en die ik zou moeten vinden, moeten koesteren
Iets waarvan ze hoopt dat haar lichaam het aan het mijne heeft doorgegeven
Maar ze weet: zoiets kun je niet zeggen
Ik wacht
Op dingen die niet komen
Op een gesprek dat ik niet meer zal voeren
Op een bevestiging die ik niet krijg
Ik wacht op een verbazing
Op ogen waarin iets te lezen valt, op lippen die zich krullen
Ik wacht

Bram verkleedt zich als moeder

Bram

Ik zeg wat ik weet, wat ik geloof, wat ik voor de waarheid houd
Ik hou van woorden die je hardop uitspreekt
Met mij gaat het goed
Steeds beter, dat zeg ik al een hele tijd
Ik voel dat ik niemand meer nodig heb
Ik wil ergens heen, al weet ik nog niet precies waar dat 'ergens' dan te vinden is
Maar in me aarzelt iets
Ergens wacht nog iets dat niet is uitgesproken
Het enige wat ik wil, voordat ik naar een plek ga waar ik meer ruimte heb dan hier
Is zeggen...
Met mij gaat het goed
We zijn zo lang samen opgetrokken
Voor de eerste dingen die ik zei gebruikte ik de woorden die zij me had geleerd
Ik begreep de dingen pas nadat ze door haar waren uitgelegd
Ik reikte zover als zij me liet gaan - daarbuiten was er niets
Zo is het begonnen en zo is het lang gegaan

Tot er een dag kwam waarop ik een woord gebruikte dat zij
niet kende
Waarop ik iets begreep dat zij nooit zo gezien had
Dat was de eerste stap in een onvermijdelijke richting
'Wat ben jij klein geworden'

Erik, Ali-Ben en Bram op als moeders

Erik

Ze zei
Ik ben er, dus je hoeft niet bang te zijn

Ze zei
Doe je iets van wol aan? Het is koud

Ze zei
Ik vind het niet erg als je laat thuis komt, maar ik wil wel
graag weten waar je bent

Ze zei
Jawel, je kunt het wel

Ze zei
Nu moet je op straat gaan spelen

Ze zei
Waarom heb je dat gedaan?

Ze zei
Ik heb nooit geweten dat je zo bent

Ze zei
Dit staat je

Ze zei
Denk jij wel eens na over hoe het voor mij is?

Ze zei

Ik zou haar wel eens willen ontmoeten

Ze zei
Dat is niets voor jou, ik weet het zeker

Ze zei
Zo gaat het niet langer
Ze zei
Kom, dan maak ik je knopen vast

Ze zei
Je zult nog wel merken waar het allemaal goed voor is

Ze zei
Dat kun jij niet weten

Ze zei
Dat kon ik toch niet weten?

Ze zei
Is dat voor mij?

Ze zei
Zijn dat je vriendjes

Ze zei
Je hoeft niet mee, als je niet wilt

Ze zei
Ik had erop gerekend dat je kwam

Ze zei
Was je het vergeten?

Ze zei
Wat wil je dan?

Bram

Ze zei

Wat doe je?

Ali-Ben

Ze zei
Dit kan toch niet zijn wat je bedoelt

Bram

Ze zei
Als dat is wat je wilt

Erik

Ze zei
Je moet het gewoon nog eens proberen

Ali-Ben

Ze zei
Alles kan toch verder bij het oude blijven

Bram

Ze zei
Ik denk dat het zo beter is

Ze zei
Het is toch wel goed als ik ook kom?

Erik

Ze zei
Dat heb ik liever niet

Bram

Ze zei
Dat heb je goed gedaan

Ali-Ben

Ze zei

Nu begrijp je het niet, maar later wel - misschien

Erik

Ze zei

Probeer het maar

Je kunt het wel, echt waar

En als het toch niet gaat help ik je

Ik ben nog nooit alleen op vakantie geweest

Ali-Ben

Dat zij ooit jong geweest is

Bram

Ik heb lang gearzeld

Maar nu geloof ik dat ik het weet

Erik

Dat zij aantrekkelijk geweest moet zijn

Bram

Dat zij het allemaal nog niet wist

Erik

Dat zij woorden gebruikte waarvan ze de betekenis niet kende

Ali-Ben

Ik zeg iedere dag tegen mezelf

Dat ik hiervoor gekozen heb

Bram

Ik wil me aan niemand binden
Dat is niet waar, maar ik houd het net zo lang vol tot ik er zelf
in geloven kan

Erik

Dat ze boeken las in vreemde talen en dat ze dronk en niet
naar huis wilde en lachte op straat in het donker en bijna van
haar fiets viel en 's ochtends wakker werd naast iemand van
wie ze niet wist hoe hij heette

Bram

Ik denk dat je van anderen weinig kunt leren
Je moet het allemaal zelf uitzoeken

Erik

Ik heb geprobeerd om redelijk te blijven

Ali-Ben

Ik heb geen oordeel, ik wil alleen maar rustig kijken en
beschrijven wat ik zie

Erik

Ik heb nog bijna niets mee gemaakt

Ali-Ben

Dat zij naar hem verlangd heeft
Naar hem die toen nog niet mijn vader was
Hij kon niet ophouden zich te verbazen
Over haar die hem had uitgekozen

Bram

Dat zij, met hem...-
Dat dat was wat ze echt wilde
Dat ze gekreund heeft

Ali-Ben

Ik stel een vraag
Dan blijf ik een tijdje stil
En daarna geef ik zelf het antwoord

Erik

Dat zij voortdurend aan zichzelf dacht
Dat haar buik een warm geheim was

Bram

Dat ze nog iets wilde worden - ze kon niet zeggen wat

Ali-Ben

Dat zij ervan genieten kon als jongens naar haar keken

Bram

Dat ze ruzie met haar moeder kreeg
Omdat ze zich te vrij gedroeg

Ali-Ben

Dat ze geloofde

Bram

Ik weet dingen
En daarom durf ik me te bewegen

Erik

Ik heb met niemand iets te maken
Ik kan niet alleen zijn
Ik zeg tegen mezelf dat het nog wel komen zal

Ali-Ben

Dat ze droomde

Erik

Dat ze dingen zei die ze niet meende

Ali-Ben

Ik weet dat ik een lichaam ben
Maar ik weet ook dat ik meer wil zijn dan dat
Ik zou de hele ruimte willen vullen

Bram

Ik kan zonder aanleiding kwaad worden
Ik kan zonder oorzaak moe zijn
Ik kan zonder dat iemand me dwingt 's ochtends vroeg op
staan
Dat noem ik autonoom

Erik

Dat zij het lichaam zou zijn waar ik uit moest komen

Bram

Ik kan me dingen herinneren waar niemand nieuwsgierig
naar is

Ali-Ben

Ik ben een lichaam dat de herinnering oproept aan het
lichaam dat ik niet meer ben

Bram

Ik wacht af, maar niemand wacht op mij

Erik

Ik heb goede raad gegeven

Ali-Ben

Ik ben iemand tegen wie ze zeggen dat er nog van alles
gebeuren kan

Bram

Ik heb bepaalde inzichten maar ik kan ze niet goed
verwoorden
Ik ben zorgzaam geweest, maar niet van nature

Erik

Ik had lang haar, maar ik heb het af laten knippen - omdat
iemand zei dat dat beter zou staan

Ali-Ben

Ik heb iets meegemaakt wat zij nooit zullen kennen

Bram

Ik droom iedere nacht dat ik val en dat ik liggen blijf terwijl
de anderen doorlopen

Ali-Ben

Ik weet dat ik zal sterven

Erik

Ik ben pas rustig als de kamers opgeruimd zijn

Ali-Ben

Ik had in mijn eentje door een land willen reizen waar ik de taal niet versta en waar het op straat ruikt naar vuil en kruiden

Bram

Ik ga iets ondernemen, ik weet het zeker

Erik

Ik had toch nooit verwacht dat het zo zou gaan

Bram

Ik heb op dingen gerekend - en nu pas zie ik in dat ik daar geen enkele reden voor had

Ali-Ben

Ik houd nog steeds van uitgesproken kleuren

Bram

Ik ben dit, wat ik zie - maar ik weet dat ik ook nog altijd een ander ben

Ali-Ben

Ach, die jongens
Ze begrijpen ons niet
Maar ze denken

Ja - wat die allemaal denken
Dat wil je niet weten
Ze hebben geen idee uit wat voor gat ze zijn gekomen

Erik

Ik heb het ook niet willen zien
Ik heb hem in het duister laten verwekken
En toen hij kwam heb ik mijn ogen dichtgehouden
Mijn grootmoeder had me gewaarschuwd: een vrouw die een
naakte man ziet wordt met blindheid geslagen
Dat ben ik nog heel lang blijven geloven
Maar toen ik hem eenmaal in mijn handen droeg
En zag hoe hulpeloos hij was
Toen wist ik dat het allemaal niet zoveel voorstelt
Mannen

Ali-Ben

Die jongens
Het zijn toch ook mannen, op hun manier
Een man kent alleen zichzelf
Hij stoot, hij zucht
Hij probeert zich iets te herinneren
Maar nog voor het een gedaante krijgt is hij het alweer kwijt
Hij zucht nog eens, hij hijgt, hij doet zijn ogen dicht
En hij is klaar
Mannen
Alles wat wij weten in de diepte van ons verlangen
Dat blijft voor hen verborgen

Bram

Ik heb nooit ergens naar gekeken
Omdat ik bang was voor de wereld
Bang voor wat ik niet wist en niet kende
Toen is er een kind gekomen
Een leven, een broze verontschuldiging voor mijn gebrek aan
eigen leven
Nergens had ik tijd voor, want er was dat kind

Bang was ik niet meer, maar toch zag ik niets
Niets anders dan afhankelijkheid
Nu pas kijk ik, voor het eerst, naar de dingen om me heen - ik
haal diep adem en ik probeer iets te begrijpen

Ali-Ben

Het was goed om een tijdje met ze op te trekken
Maar op een dag houdt het op
Dan moet je zeggen: zoek het verder zelf maar uit
Dan moet je je herinneren dat je nog zoveel meer te doen hebt

Bram

Ik kom nieuwe dingen tegen
Ik ga alleen naar buiten en ik weet niet wanneer ik terug kom
Ik vergeet dat er altijd zoveel was dat moest
Ik praat tegen de lege hemel die niets terug zegt en dat maakt
me rustig
Ik denk niet aan hem
Ik weet dat hij ook niet aan mij denkt en zo is het goed

Erik

Soms komt hij naar me toe, omdat hij wil praten
Maar ik versta hem niet
Hij vraagt me iets
Van mij krijgt hij geen antwoord
Ik heb alleen maar op zijn stem gelet, niet op zijn woorden

Bram

Ik droom van een meer
Zo'n meer in het noorden, grijs water onder een grijze hemel
Ik wil heel lang staan wachten, langs de oever waar het water
mijn voeten omspoelt
En dan beseffen hoe alleen ik ben
Dan weten dat het op de bodem zacht en donker is

Dan nog één keer ademhalen, heel diep - alsof ik nog nooit
lucht geproefd heb
En met open ogen lopen - naar het midden, naar de diepte
Alleen zijn
Niets meer willen en op niets meer wachten

DOEK